

פרשת כי תשא

צדיק וצדקה

פרשתנו פותחת במצות נתינת מחצית השקל, כמו שכתוב: "זה יתנו כל העובר על הפקדים מחצית השקל (בשקל הקדש)" (שמות ל, יג). וידועה שאלת המפרשים מדוע צייתה התורה לתת מחצית השקל דוקא ולא שקל שלם או כל סכום אחר?

אכן ביאורים רבים נאמרו לכך, ונוסף על כולם יש לומר שהתורה צייתה לתת דוקא מחצית השקל משום שבתיבת "מחצית" ישנו רמז נפלא לעבודתו של כל אחד ואחד מישראל:

במרכזה של תיבת "מחצית" ניצבת האות צ', והקרובות אליה משני צדדיה הן האותיות "חי", והרחוקות ממנה משני צדדיה הן האותיות "מת". והכוונה בזה היא, שמי שזוכה להיות קרוב לצדיק אמת (הנרמז באות צ') הרי הוא מושך על עצמו מן השמים שפע של חיים גשמיים ורוחניים דרך צינורו של הצדיק, והרי הוא בבחינת "חי". אולם מי שחלילה מרחיק את עצמו מן הצדיקים, ומכל שכן מי שחלילה חולק על הצדיקים וגורם להם צער ועגמת נפש, הרי הוא מפריד את עצמו משורש החיים העליונים, ומושך על עצמו יסורים קשים ומרים אשר אין להם מרפא, והרי הוא בבחינת "מת" ר"ל.

נוסף על כך, האות צ' רומזת על מצות נתינת צדקה (אשר בימינו היא עיקר ענינה של מצוות נתינת מחצית השקל), והכוונה בזה היא שמי שזוכה להיות קרוב למצות הצדקה - מרבה לתת צדקה לכל נצרך ביד רחבה ובמאור פנים ושמחת לבב, מציל את עצמו ואת בני ביתו מכל פגע ונזק כמו שכתוב "וצדקה תציל ממוות" (משלי י, ב), וכן מושך עליו ועליהם שפע של חיים טובים וארוכים כמו שכתוב: "רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד" (משלי כא, כא), והרי הוא בבחינת "חי". אך מי שחלילה מרחיק עצמו מן הצדקה ומעלים עינו מן העניים, מפריד את עצמו משורש החיים, ומושך על עצמו יסורים קשים ומרים. ולא לחינם היה שגור בפיהם של אבותינו שבית שדלתו פתוחה לעניים, היא אינה פתוחה לרופאים או לכל בשורה רעה אחרת, וההפך מובן מאליו.

